

The book cover features a vibrant blue background with stylized white clouds. A man in a blue and white striped shirt and red shorts stands on a white platform, holding a red lifebuoy. A ladder extends from the platform towards the bottom right. The title 'PLAVČÍK' is written in large, bold, yellow, textured letters at the top. The word 'BEZ' is in the middle, and 'NEBE' is at the bottom, both in the same style. The author's name 'Petra Pellini' is at the bottom left. A 'SPIEGEL bestseller' badge is on the right.

PLAVČÍK

SPIEGEL
bestseller

Host

BEZ NEBE

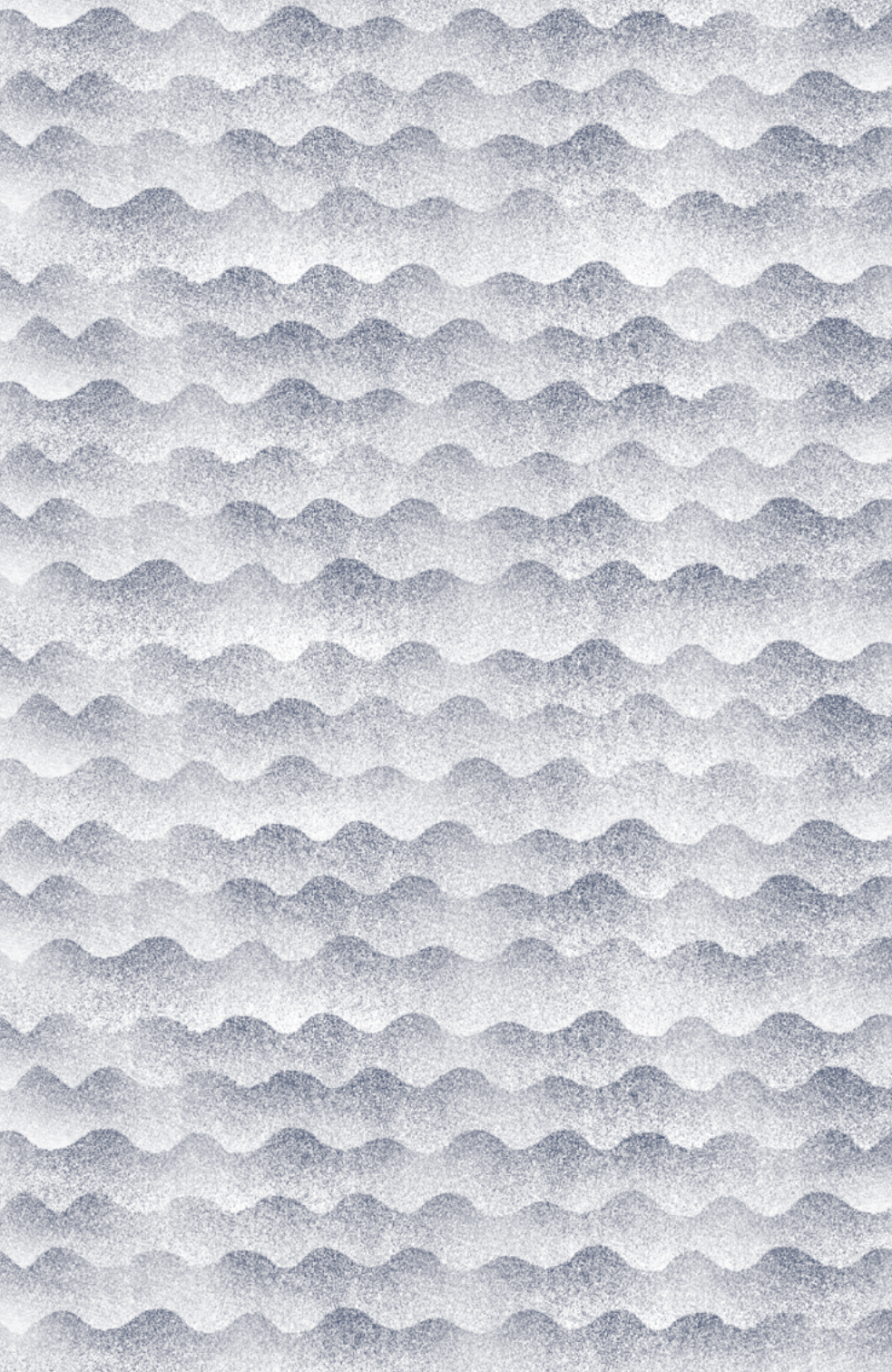
Petra Pellini

Plavčík bez nebe

Petra Pellini

Petra Pellini

PLAVČÍK

BEZ NEBE

Přeložila Dagmar Heeg

Brno 2025

**Automatizovaná analýza textů nebo dat
ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU
je bez souhlasu nositele práv zakázána.**

**This book has been published with the financial
support of the Republic of Austria: Federal Ministry
of Housing, Arts, Culture, Media and Sport.**

**Tato kniha vychází s finanční podporou Rakouské
republiky: Spolkového ministerstva pro bydlení,
umění, kulturu, média a sport.**

Der Bademeister ohne Himmel

© Petra Pellini, 2024

Cover art and illustrations

© Tomáš SMOT Svoboda, 2025

Translation © Dagmar Heeg, 2025

**Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2025
(elektronické vydání)**

ISBN 978-80-275-1996-5 (PDF)

ISBN 978-80-275-1997-2 (ePUB)

ISBN 978-80-275-1998-9 (MobiPocket)

Skočím pod auto. Lidi se kolem mě seběhnou a s očima navrch hlavy budou zírat na moje krvavé rány. Jestli se mi levá ruka šikovně zkroutí, uvidí šavlozubého tygra na mém předloktí. Svět se zastaví a konečně to někdo vysloví:

Ta holka potřebuje pomoc!

Jen kvůli dvěma lidem tu věc s autem oddaluju. Kvůli Kevinovi a Hubertovi. Kevin bydlí za rohem a je strašně inteligentní, Hubert bydlí ve třetím patře a je strašně dementní. Dvaatčtyřicet let dělal Hubert plavčíka na přírodním koupališti v Bregenzu. Kevina znám už šest let, od doby, co jsem ho musela vodit do školy. Vzpomínám si na žluté chmýří na jeho hlavičce. Vlasy se tomu říkat nedalo. Každopádně Kevin byl něco jako moje příruční zavazadlo, protože tak to prostě bylo, když měl mámu samoživitelku a nebezpečnou cestu do školy. Kevin byl moje koule u nohy. Dokud mu nebylo devět, chodili jsme mlčky vedle sebe. Kývnutí hlavou na pozdrav. Kývnutí na rozloučenou. Začala jsem ho mít ráda, teprve když se naši rozešli. Jako jediný věděl, co se u nás doma děje. Kevin mě zná. Hubert zná i moje tajemství. U něj jsou v bezpečí, pomyslím si a popadne mě záchvat smíchu.

S Kevinem se vídám, kdykoli to jde. Huberta vídám v pondělí, ve středu a v sobotu u něj doma, když si pečovatelka, která se o něj čtyřicet hodin denně stará, dává na chvíli voraz. Kdyby byla demence disciplínou na školní olympiádě, Hubert by byl nejlepší ze třídy. Zapomněl, jak se používá příbor, a že když vám naservírují jídlo pod nos, tak ho máte sníst. Minulou středu jsem mu strčila do ruky kartáč na vlasy. „Učeš se sám, Huberte,“ řekla jsem mu.

A on? Chtěl dát kartáč chlápovi v koupelnovém zrcadle. To s těmi zrcadly je na pováženou. Když už si tak potrpíme na zařízení svého okolí, pojďme se vykašlat na zrcadla. K čemu je pět zrcadel v bytě o šedesáti metrech čtverečních? Minulý pátek se leknul vlastního odrazu a týden předtím se sám se sebou začal hádat. Chtěl chlápka v zrcadle vyhodit z bytu. Já to chápu. Mám zrcadel někdy taky po krk.

Už je to rok, co si na mě jeho dcera počíhala dole u poštovních schránek. Vypadala křehounce jako noční motýl s tenounkými křídly a já na ni pak musela pořád myslet. Když se o něj nikdo nepostará, bude prý táta totálně v háji. Tak to jsme na tom stejně, napadlo mě.

Tamhle Hubert sedí. Mezi námi visí hlas rozhlasového moderátora. Vytáhnu rádio ze zásuvky. Tak. Ticho. Teď si mě všimnul. Podávám mu ruku. Moje je horká. Jeho studená. Zápas začíná. Jako vždycky mi vrtá hlavou, jestli on tu holku s dlouhými hnědými vlasy vůbec poznává. Tyká mi. Řekla bych, že mě nepokládá za cizího člověka, jinak by zavolal policii, kdykoli se mu zničehonic zjevím v bytě. Policií se ohání, jen když hledá vkladní knížky. „Hledat s Hubertem vkladní knížky je můj nový koníček,“ líčím jeho dceři do telefonu.

Ewa, Hubertova polská pečovatelka, spěšně odchází, ani nepozdraví. Posadím se naproti němu a uvažuji, jestli jsou dvanáct eur na hodinu snadno, nebo těžce vydělané peníze. Hrajeme pexeso a jemu přitom občas klesnou víčka. Hraju místo něj, sama proti sobě, a dívám se, jak vyhrává.

„Máš hlad, Huberte?“ ptám se po jeho třetí výhře.

Okrájím kůrku z bílého chleba a namažu na něj játrovou paštiku. U té paštiky se musím pěkně přemáhat. Nakrájím krajíc na kostičky a strkám mu ho kousek po kousku do pusy. Žvýká. Tím je napůl vyhráno. „Zapij to,“ pobídnu ho a přiložím mu k rozpraskaným rtům sklenici rybízového džusu. Lokne si a vyplivne ho zpátky do sklenice.

„Chceš mě otrávit?“

„Přesně tak.“

Vždycky když přitakám jeho teorii o pokusu ho otrávit, svraští obočí. Zavrhnou myšlenku, že bych mu utřela květovaným ubrouskem pusou. Každá změna ho dokáže rozhodit.

Když se mi nedaří Huberta rozveselit, vytáhnu z police tři svazky encyklopedie, naskládám je na sebe, stoupnu si na ně, zhluboka se nadechnu, zacpu si nos a skočím z okraje bazénu. Plavu obývánkem. Prsa. Znak. Kraul. Motýlek. Všechny styly. Hubert se na mě soucitně usmívá. Jestliže ho nezaujme ani třetí skok z okraje bazénu, najdu na youtube nějaká videa o koupalištích. Pokud nepomůže ani to, koukáme na Rudiho Carrella. Letní odrhovačka *Wann wird's mal wieder richtig Sommer*, kdy zase konečně přijde pořádné léto. 1975. Rudi sedí uprostřed kulatého bazénku. Kolem něj plave osm krasavic v červených plavkách. Ale víc už nesnesu. „Teď jsem na řadě já,“ řeknu a vyťukám „Julien Bam, *Pool Song*“.

Čas se tak vleče, až si říkám, kdo umře první. Znovu zastrčím do zásuvky rádio. Hlasatel informuje o změně klimatu. Za to, že jsem svůj plán zatím neuskutečnila, můžou média. Stresuje mě představa, že nechám Kevina úplně na holičkách. Kdo mu bude říkat, že má sníst něco teplého nebo že má ten počítač na chvíli vypnout? Navíc skoro nespí. Celé noci tráví lapený v síti, jako ryba, dělá si rešerše a pročítá všechny nesmysly. Je na dně z toho, že ničíme planetu, životní prostředí, lední medvědy a že každý, kdo o něčem rozhoduje, je sobecký idiot.

„To ti na náladě nepřidá,“ říkám mu, kdykoli zabředne příliš hluboko.

„O tom ty nemáš ani páru, Lindo,“ mumlá.

Ewa přestávku využívá do poslední pikosekundy. Hubert sedí na rohové lavici v kuchyni. Rychle dýchá. Rychleji než obvykle. V obličeji je popelavý. Otevřu šuplík s přibory, kouknu na parapet, sáhnu do dózy na sušenky, nikde nic. Ewa cigarety zjevně schovala. Pečovatelská muka čtyřiaadvacet hodin denně, pomyslím si a položím Hubertovi ruku na prsa. Tázavě se na mě podívá. Mrknu na hranatou krabičku, která se mu rýsuje pod košilí, mezi zuby procedím slovo kardiostimulátor, sáhnu po rámečku se svatební fotografií a ukazováčkem poklepu na tvář nevěsty. Hubert nejeví zájem. Na tohle se dneska nechytí.

Když se s Hubertem loučím, mám neblahý pocit. Ewa se mě ptá, co dneska ještě plánuju dělat.

„Co plánuju dělat? Nic moc,“ odpovídám, „možná nějaký domácí práce.“

„Ja tež,“ řekne Ewa a zasměje se, jako by se jí povedl dobrý vtip. Kdybych měla bráchu nebo ségru, daly by se mezi nás domácí práce s trochou handrkování spravedlivě rozdělit, jenže jak je táta už léta pryč, visí všechno na mně.

Máma píše příšerný seznamy:

Pověsit prádlo.

Odnést sklenice do kontejneru.

Vyčistit kočičí záchod.

Nákup podle seznamu.

Na druhou stranu: Já mám ty její seznamy vlastně ráda. Zdržujou mě od učení.

O pár hodin později, zrovna se chystám do sprchy, přijde zpráva od Ewy:

Hubert ve špytalu. Ewa.

Zatraceně. Napadá mě, že špitál se píše s měkkým *i*, že pravopis je teď úplně fuk a že Hubert to ve špitálu nedá, ať už se bude psát s ypsilon, nebo měkkým *i*. Tohle je špatný. Hodně špatný. Volám Kevinovi: „Hubert je v nemocnici. Půjdeš tam se mnou?“

„Sorry, ale na to já nejsem. Z nemocnic se mi dělá blbě,“ slyším ho říkat.

Vysvětluju noční sestře, že Hubert je bez svého obýváku úplně mimo. Pošle mě za doktorem, který má službu, a zeptá se mě, kdo jsem. Dobrá otázka, pomyslím si, přechtu si její jméno na visačce a v tu ránu už ho zase nevím. Potlačím představu, jak ležím na silnici a umírám, a zatímco sestra vrhá do mého světa odborné výrazy jako kameny, cítím, jak se mi po rozpálených tvářích řinou slzy. „Jsem jeho osoba blízká,“ povídám. „Dcera pana Raichla je pryč a jeho ošetřovatelka neumí moc dobře německy.“ Dávám jí svoje číslo na mobil, беру si od ní kapesník a čekám. Cítím nutkání přitisknout si dlaně na srdce, ale neodvážuju se. V duchu si maluju, jak bude reagovat sloužící doktor, až mu řeknu, že jestli Huberta

nechá umřít, skočím pod auto. Vtom na zádech ucítím ruku: „Sorry, plácal jsem nesmysly, moc se omlouvám.“

S úlevou položím Kevinovi hlavu na rameno.

Službu konající doktor je dítě, aspoň tak vypadá. Tomuhle dítěti by Hubert svůj život nikdy nesvěřil. Otřu si slzy a narovná se. Ted' jsem stejně vysoká jako on, ale doktor má mnohem lepší karty. Jemu do breku není. Připadám si malá, dokonce i Kevin je vyšší. Kevinova ruka mi spočívá na rameni jako přilepená.

Tady leží. Na peřinu dopadá měkké světlo. Jeho tvář, kde si v temnotě – jako jeho prožitý život. Kevin mi oznámí, že počká venku. Přikývnu, mlčky si dám k posteli židli a posadím se.

„To jsem já,“ řeknu a stisknu v dlaních jeho ruku. Moje je studená. Jeho horká. Tady něco nehraje. Někdo mi položí balvan na hrud'. Kdykoli něco nehraje, toužíte po normálním běhu dní. Nahmatám mu na zápěstí tep. Je rychlý, příliš rychlý. Říká se tomu tachykardie, někde jsem to četla.

Na mysli mi vytane Kevinova litanie. „Jsme moc rychlí, příliš vysoká frekvence,“ říká vždycky. „Jako 5G, moc rychlí, všichni.“

Tachykardie, to zní hezky. Diagnózy většinou znějí hezky. Třeba cukrovka by mohla být městská čtvrť, nebo angína nějaká rostlina, spíš vzácná než běžná. I viróza zní kouzelně. Kdyby se mě jako dítěte zeptali, jestli chci virózu, chtěla bych jí co nejvíc. Ani infarkt nezní špatně. Pokud ale člověk ví, o co jde, o nic z toho nestojí. Diagnózy tak jako tak nepřinášejí žádnou výhodu. Je to

jako s hurikány – ty taky nikdo nechce, i když mají hezká jména.

Hubert ležel na interně osm dní, než lékaři usoudili, že mu v domácí péči bude líp. Výlet do nemocnice mu neprospěl. Už samotný název téhle instituce napovídá, že tam se nic nezlepší. Kdo není slepý, vidí, že Hubert umírá. Každým dnem je ho míň. Jen víc kůže a kostí. Ke všemu se zdá, že nějaká vyšší moc ovládá tlačítko delete v jeho mozku.

Maže slova.

Maže dovednosti.

Maže vzpomínky.

S Hubertem to jde od desíti k pěti. Možná proto si tak dobře rozumíme. Máme toho dost společného. Třeba, že se neřídíme pokyny. Nehrabeme se v minulosti a neděláme žádné plány do budoucna.

Díky odpoledním u Huberta má můj týden pevný řád. V tom mám oproti spolužákům jasnou výhodu. Nemusím řešit, jak naložit s časem.

„Člověk potřebuje nějaký úkol, vid', Huberte,“ pronesu a začnu mu rovnat límeček u košile.

„Přestaň,“ vzpouzí se.

„Co je s tebou?“ ptám se.

„Nepřekázej!“ Odstrčí mě. „Musím k fotografovi.“

„Co chceš dělat u fotografa?“

„Proč se tak blbě ptáš? Ukradli mi občanku,“ odsekne a obrací přitom naruby kapsy bundy.

Ze začátku jsem neměla tušení, do čeho jdu. Teď v tom jedu s ním, kouknu, v čem je problém, a najdu řešení. Rozhodně účinnější řešení než ostatní. Není to vlastně žádná věda. Buď se ponoříte do jeho světa, nebo to necháte plavat. Nemá smysl mu oponovat, a už vůbec ne mu něco vnucovat. Je to jako při surfování, vezete se na vlně. Pomyslím na Ewu, jak kroutí hlavou, div si ji neukroutí: „Děla, co chce, děla, co chce.“

„Jasně, že dělá, co chce,“ povídám, „já taky dělám, co chci. Všichni bychom měli dělat, co chceme.“

Ve středu bývá tyátrů míň. Možná je to tím, že Hubert míval ve středu spoustu let volno. Sedíme v kuchyňce pro panenky. Kuchyňka pro panenky proto, že můžu z rohové lavice palcem u nohy zapnout myčku. Loupeme okurky. Přesněji řečeno, já loupu okurky. Hubert doma s ničím nepomáhá. Nepomáhal nikdy, všechno obstarávala Rosalie. Ewina kamarádka Wanda sklídila hromadu okurek a Ewa je chce naložit.

„Odkdy se okurky sklízají v květnu?“ divím se.

„Wanda ma sklenik,“ vysvětluje Ewa, „přidáme čosnek, markev, sul, pepš, bobkuv list, kulky jalovce, hožci-ci a ocet.“

Hubert sedí vedle mě a listuje v novinách. Myčka bublá. Voní to tu šalvějí, kterou Ewa rozvěsila ve velkých svazcích omotaných červenými stuhami.

„Tolik?“ ptám se.

„Musi byt,“ přitaká a dívá se přitom přísně.

Podle mého by se na roční předplatné novin mohli klidně vykašlat. Včerejší noviny od souseda by naprosto dostály svému účelu. Zásadní na novinách je, že když si v nich Hubert listuje, zjihnou mu rysy v obličeji. Co pár minut vzhledne, posune si brýle na čtení a zaposlouchá se.

„Ty někoho čekáš?“ ptám se.

„Manželku,“ odpoví a pokyne ke dveřím od bytu.

„Kdepak je?“

„Šla nakoupit, každou chvíli tu musí být.“

Že Rosalie před sedmi lety umřela, mu neřeknu. Mám z něj dojem, že jeho svět je v pořádku.

Domácí práce, které dělá někdo jiný než on.

Šustění novin.
Bublání myčky.
Čekání na Rosalii.

Podle Hubertovy dcery byli její rodiče šťastný pár. Teď, když už Hubert svou ženu nepozná ani na svatební fotce, se to dá těžko posoudit. Když se to tak vezme, má zapomnětlivost i určité výhody. Tak třeba válka Roseových, jakou zažila moje máma, nebo dejme tomu, že ten den s autem nadejde příští jaro. To by měla máma ve svých dvaadvaceti za sebou hnusný rozvod a kvůli sebevraždě by přišla o jedinou dceru. Kdyby na celé to utrpení mohla zapomenout, byla by to pohodička, no ne?

Pro Ewu určitě není snadné být tak daleko od domova a trávit dny i noci s Hubertem – je to dřina, no fakt! Přesto jsem se rozhodla povědět jí to naprosto jasně: „Jestli mu ještě jednou řekneš, že je Rosalie mrtvá, prásknu jeho dceři, že ho nutíš jíst přesně v poledne a prášky na spaní mu dáváš už v šest večer místo v osm.“

„Ale on musí vědět,“ namítá Ewa.

„Nemusí vědět nic, nech ho na pokoji.“

A když dlouhými kroky vyjdu z obývacího pokoje, napadne mě, jak na Ewu zatlačit. Odhodlaně se otočím: „Jinak máš s bonusovým dnem utrum.“

Ewa vytřeští oči.

„Stačí, když člověku jednou v životě řeknou, že mu umřela žena. Nemusí to probíhat poslouchat denně!“

„A bonusový den?“ Ewa se tváří jako nevinňátko.

„Bonusový den nebude,“ odseknu.

Bonusový den bývá každou druhou středu. V bonusové dny Huberta hlídám o hodinu déle než obvykle. Ewa mívá v tu dobu sraz s kamarádkami Wandou a Aleksandrou.

Kafíčko.

Ruční práce.

Kadeřnice.

Nehtíky.

Výměna tipů, jak se líčit.

Internetové kšeftíky.

Ewa často prohlašuje, že její kamarádky jsou k nezaplacení a že obě mají v jejím srdci zvláštní místo.

To by člověk nevěřil, kolik lidí se Ewě do srdce vejde, pomyslí si.

Všechny tři přítelkyně mají podobný osud. Wanda, vyučená automechanička, firma kaput.

Aleksandra, vyučená kosmetička, firma kaput.

Ewa, švadlena, firma kaput.

Dnes mě Ewa poprosila, abych přišla o půl hodiny dřív. V obou rukou třímá napěchované látkové tašky. Kdoví, co má zase za lubem. „Musíš hned jít?“ ptám se.

„Trochu moc včasně,“ řekne a usměje se.

V bonusové dny září Ewa štěstím.

„Internetové kšeftíky běží?“ zajímám se a koukám, jak Ewa z kabelky vytahuje kapesní zrcátko. Přikývne a začne si drobným pocukáváním upravovat řasy.

„Lidi si kupují ručně vyšívány trička?“

„Chodně, chodně,“ přitaká a roztáhne koutky úst až ke zlatým kruhům v uších. Zavrtím hlavou a Ewinu dobrou náladu využiju k lehké konverzaci.

„A co tvůj přítel? Jak že se jmenuje?“

„Marek, Marek Dąbrowski.“

„Co děláte, když se v Polsku vidíte?“

„Procházky, tančení, vylet, sex ne,“ povídá.

Propadám se do země.

„Jsem svobodna, bo jsem vegetarianka,“ dodá Ewa.

„To je blbost, Ewo. Neznám nikoho, kdo pečes tak skvělý palačinky a má tak dokonale uklizeno jako ty. Chlap, co tě dostane, si může gratulovat.“

Ewa se napřímí a rozpačitě se usměje.

„Čím ty ses vlastně vyučila, Ewo?“

„Kurz první pomoci.“

„A jinak?“

„Nic.“

„Nic?“

„Švadlena ve firmě, ale firma kaput.“

„Slétli se jako supové?“

„Proč supové?“

„Zapomeň na to.“

Ewa se ze široka rozkročí, ukáže mi dlaně a prohlásí:
„Ruce, mozek i zdravá jak žepa.“

Hlasitě se zasměju, přistoupím k ní a vezmu ji do náruče.

„Zdravá jako řípa, Ewo, říká se zdravá jako řípa.“

Ewa se scvrkne o pět centimetrů a rozpláče se.

„Tak mi přece pomoz,“ říkám Hubertovi a dávám mu do pravé ruky zelenou škrabku a do levé středně velkou bramboru. Převrací škrabku v dlani, pozorně si ji prohlíží, pak ji položí na stůl jako syrové vejce, začne převalovat bramboru sem a tam, dokutálí ji ke škrabce a jemně přes ni rozprostře noviny, jako by ukládal dítě do postýlky. „Co to děláš?“ zlobím se a vzápětí si připadám hloupě. Kdyby mi uměl vysvětlit, co dělá, seděla bych doma, Ewa by byla s rodinou XY a Noční motýl by mohl roztáhnout křídla.

Předevčírem se Hubertova dcera rozbřečela. Bylo na ní vidět, že se cítí bídne. Zaslechla jsem, jak Hubertovi říká, že prý má všechno pod kontrolou, ale to teda nemá ani náhodou. „Tak taky něco řekni!“ zaječela na něj, jenže on se zrovna zaobíral házením hroznů do čajové sklenice. Vběhla do kuchyně, ramena až k podlaze a slzavé údolí. Chtěla jsem jít do ledničky, ve dveřích jsem nahlédla zpátečku, ale to už bylo zaděláno na pěknou šlamastyku. V tomhle rozpoložení jsem ji nemohla nechat samotnou. Společně jsme rozpačitě civěly do linolea. V jednu chvíli jsem jí položila ruku na křídla a dostala z ní: „Ach, Lindo, všechno je na hovno.“

Ted' Hubert vezme noviny, složí je, vstane a začne otevírat jeden kuchyňský šuplík po druhém.

„Hledáš něco?“ ptám se.

Žádná odpověď.

„Udělám ti bezinkovou šťávu. Domáci, od Ewy,“ řeknu, naředím šťávu vodou, olíznu si lepkavou hmotu z prstů a podám mu sklenici.

„Děkuju za žízeň,“ odpoví Hubert a sklenici si vezme.

„Ach, Huberte,“ zavrtím hlavou, „ty seš nejlepší, nejlepší ze všech.“

Ani si nelokne a sklenici odloží.

„Že tys snídal vtipnou kaši?“ zeptám se ho, když hned nato otevře okno a položí na parapet banán.

„Kde je šéf?“ reaguje otázkou.

„Co já vím, kde je. Ten si klidně může dovolit se vypařit. Bejt šéf je dobrý.“

Vezmu jablko, otevřu okno a položím ho vedle banánu. Když už je řeč o oknech, z okna protějščího domu vyskočila šestadevadesátiletá paní. Fakt, ze třetího patra, před třemi týdny. Bohužel jsem byla ve škole.

Konec představení.

Nazdar bazar.

Nikdo neví, jak to udělala. Ewa mi pod nos strčila svůj mobil, Google Translate: *Osamělost*. A pak začala ječet: „Lidi zli, chudinka, chudinka, lidi zli!“

Hubert se na křičící Ewu nějakou dobu nedůvěřivě díval. Posadila jsem se těsně k němu v naději, že ho to zklidní. Všechno má svůj konec, pomyslela jsem si a položila si teplou dlaň na šavlozubého tygra.

Někdy se stavuju v Malopolsku. Tak říkám Ewině pokoji. Její svět se dá snadno prokouknout. Po tom pádu z okna se u ní na nástěnce objevilo pět nových slov:

*izolace
červená řepa
zapálit
katastrofa
duše*

Po tom pádu z okna zůstala Ewa dva týdny zavřená v bytě, nepouštěla si mši, neupekla žádný koláč a nelíčila se.

„Potřebuje svetr,“ povídám. Ewa nehne brvou. Zápolí s wi-finou. Možná by bylo Hubertovi líp v pečovateláku. Měl by kolem sebe několik ošetřovatelů, jeden by měl druhého v merku a určitě by se našly dvě tři sestřičky, které by si s ním zapálily na balkoně. Tady není ani ten balkon. O stacionáři nechce Noční motýl vůbec slyšet. „Domov důchodců nepřipadá v úvahu,“ říká. Držíme se plánu A. Plán A znamená: stabilní příjem pro Ewu a její rodiče, kapesné pro mě, klepat kosu v domácím prostředí pro Huberta. „Potřebuje svetr,“ opakuju zarytě. „Je mu zima.“

Postavím se před skříň a bleskově otevřu oboje dveře naráz, jako bych chtěla někoho načapat. Teatrální inscenace banálních úkonů mi pozvedává náladu. Šedé a zelené komínky. Napočítám devět svetřů, přizvednu hromádku a sáhnu po tom úplně nejspodnějším. Spravedlnosti musí být učiněno zadost.

Pomáhám Hubertovi do svetru, který mu před dvaceti lety padl. „Zapneme knoflíky,“ prohlásím, stoupnu si před něj a počítám: „Jeden, dva,“ dřevěné knoflíky mi kloužou mezi prsty do vytahaných knoflíkových dírek, „tři, čtyři.“

Počítání je naše vášeň. Počítání dává smysl. Počítáme kroky, hrášky, mince. „A pět,“ dodám.

„A pět, jo,“ opakuje Hubert.

„Až bude volat tvoje dcera, řeknu jí, žeš zabloudil ve svetru.“

Hubert zvedne obočí.

Vyhrnu mu rukávy: „Dva, tři.“

„Čtyři, pět,“ dopoví.

Ve svetru je z něj jiný člověk. K takovým závěrům docházím jen já. Podle mého názoru dělají Ewa a Noční motýl jednu zásadní chybu – soudí Huberta podle sebe. Jenže každý člověk je svébytný. „Základem je pozorování,“ řeknu Ewě, namířím si ukazováček a prostředníček na oči a pak zas oba prsty na Huberta. „Všimla sis, že ve svetru vydrží sedět delší dobu, víc toho sní a není tak protivnej?“ ptám se.

Ewa přikývne. Brumlám si pro sebe, že si to všechno jen namlouvám.

„Ten svetr je skoro stejně starej jako ty,“ povídám. Hubert netuší, kolik mu je let. Tuhle tvrdil, že jeho mamince je pětasedmdesát. „Nepřepočítal ses, Huberte? Tobě je šestaosmdesát a tvojí mámě pětasedmdesát?“

Trvá si na svém. Paličák jako Ewa.

Předevčírem v hodině němčiny, byla jsem moc unavená na to, abych psala pitomé shrnutí ještě pitomějšího novinového článku o sociálních sítích a fake news, jsem si vzpomněla na krabici s nafukovacími rukávky. Hledaly jsme je dneska všude možně a ani Ewa netuší, kde jinde bychom ještě měly pátrat, takže mi nezbývá než zavolat Nočnímu motýlovi.

„Tak velký ten byt přece není,“ říkám Ewě. „Sobota nesobota, zavoláme jí teď.“

Opřu se o kuchyňskou linku a zapnu mobil na hlasitý odposlech. Telefon chvíli vyzvání, než ho Noční motýl zvedne.

„Lindo?“ slyším její hlas. Než se stačím ozvat, zeptá se, co děláme a jestli je nějaký problém.

„Ewa vaří do foroty.“

„A co budete mít? Maso?“ chce vědět.

Ewa přihodí do hrnce pět rajčat, odfrkne si a popadne salát, jako by se chystala mu ublížit. Problém spočívá v tom, že Hubert miluje maso, Ewa se masa ani nedotkne a Noční motýl zastává názor, že Ewa maso ani neumí připravit.

„Pro tátu není zelenina jídlo,“ tvrdí. Zajímalo by mě, kam má tahle konverzace vést.

„A jak reaguje, když maso nedostane?“ vyptává se.

„Říká, ať si to žrádlo sežereme samy.“

„To že říká?“

„Přesně to říká,“ odpovídám.

„A co mu Ewa dá, když mu to nechutná?“ Povzbudivě šťouchnu Ewu loktem a zakoulím očima: „No, chleba s paštikou.“

„Ale z toho přece člověk nemůže být živ.“

„Hubert může,“ nesouhlasím. „Vlastně jsem se chtěla jen zeptat, kam se poděla ta krabice s nafukovacími rukávkami.“

„S nafukovacími rukávkami? Myslím, že je ve sklepě.“

„Proč ve sklepě?“

„Na co je potřebujete?“

Povzdechnu si, poděkuju a rychle zavěším.

„Kolik jich je?“ zeptá se Hubert, jakmile krabici zmerčí.

„Jedenáct,“ odpovím. Začnu krabici otevírat, Hubert se postaví vedle mě, zaboří ruce do kapes a zhluboka vydechne.

Originální nafukovací rukávky značky BEMA, oranžové, v různých velikostech. Hubert si rozepne svetr tak rychle, jako by to pro něj byla hračka, a přehodí ho přes křeslo s nonšalancí dvacetiletého mladíka. Tře si dlaně: „Kolik jich je?“

„Jedenáct,“ zopakuju, „sedm holek a čtyři kluci.“

„A věk?“

„Od čtyř do šesti.“

„Do třiceti kilo?“

„Všichni do třiceti kilo.“

Hubert přikývne: „Velikost O pro všechny.“

„Mám ti pomoci?“ nabídnu mu.

Rozhořčeně se na mě podívá.

Ted' je z Huberta plavčík. Obývacím pokojem profukuje jemný vánek. Ozývá se dětský křik. Je to tu cítit chlorem a opalovacím krémem. Hubert rukávky třídí podle velikosti, kontroluje jejich funkčnost, nafukuje je a rozjařeně se usmívá, jako by vyhrál v loterii. Donesu mu bílou kšiltovku a opatrně mu ji nasadím na hlavu.

„Kvůli sluníčku,“ vysvětlím a vzhlednu k lustru v obývacím. Hubert mi poděkuje a pokyne mi rukou, že můžu zmizet. Jelikož se obratem nevypařím, svraští obočí. „Koukej uhnout,“ zavrčí.

„V pohodě, Huberte,“ řeknu, ustoupím o dva kroky a snažím se s ním udržet oční kontakt. „Tvoje práce se musí brát vážně, že jo?“ Hubert pomalu přikývne a posune si kšiltovku. „Bezpečnost návštěvníků koupaliště je zásadní, zejména bezpečnost dětí. Mám pravdu?“ ptám se.

„Nikdy se mi žádné dítě neutopilo,“ odpoví pohotově, „jednou to bylo o fous, ale neutopilo se žádné.“

V duchu si opakuju, co už jsem slyšela tolikrát: Klíčovým prvkem rukávků značky BEMA je ergonomicky tvarované přemostění mezi nafukovacími komorami na spodní straně. Díky tomu mají děti, které se s nimi učí plavat, volnost pohybu. Hubert mi to vysvětloval pořád dokola, znám to nazpaměť. Jestli propadnu z matiky, určitě získám práci v oboru nafukovacích rukávků.

O hodinu později sedí Hubert vyčerpaně v křesle. Podél okraje koberce je seřazeno jedenáct párů nafukovacích rukávků.

„Dobrá práce,“ chválím ho. Hubert spokojeně přikývne. Jeden rukávek mu podám. Zmáčkne ho, zkontroluje uzavěry ventilů a položí si ho na stehno.

„Šikovný vynález,“ řeknu a ukážu mu na klín. To je pro něj signál, aby začal vyprávět celý ten příběh. Celý příběh Bernharda Markwitze, vyškoleného plavčíka, který poté, co se mu málem utopila tříletá dcerka, vynalezl plavecké pomůcky na paže. Plavecké pomůcky, které dobyly celý svět.

„Odkud ten Markwitz pocházel?“ ptám se.

„Z Hamburku,“ říká Hubert, „ze starého dobrého Hamburku.“

„Byls někdy v Hamburku?“

„Byl, na výroční valné hromadě.“

„Ach, Huberte, ty a ty tvoje historky,“ kroutím hlavou.

„Dal by sis jablečný koláč? Je ještě vlažný, úplně čerstvý.“

„Ani náhodou,“ odmítne, „koláč si dám až doma.“

Při prvních setkáních jsme s Hubertem dlouhé hodiny listovali ve fotoalbech. To s těmi fotoalby byl nápad jeho dcery. To jsme ale rovnou mohli uspořádat rodinnou sešlost a posadit ho mezi dvacet lidí, dokud se z toho nepomine. K čemu je to dobrý? Už tehdy nikoho nepoznával, a kdykoli otočil stránku, viselo ve vzduchu napětí, jako by si usměvavé tváře na fotografiích žádaly, aby je poznal. Proč by ty lidi měl najednou poznávat, když se mu z mozku vytratil? Totální blbost. Dneska už si s ním alba prohlížet odmítám. Bylo by lepší odnést do sklepa je než nafukovací rukávky. Člověku někdy fakt zůstává rozum stát. Všem, kterým to nedochází, doporučuju, aby si položili hlavu na parapet vedle našeho výběru ovoce. Jediné, co jsem tehdy při akci s fotoalby udělala správně, bylo, že jsem prohlásila, že ani já si nedokážu zapamatovat žádná ta jména. Ovšem Hubert mě stejně převezl. Pohrával si s hodinkami, které mu už tehdy visely volně na zápěstí, a potukával na ciferník, jako by měl jít na schůzku. Nejspíš na výroční valnou hromadu.

Dneska už vím, že jsme s Hubertem vlastně na jedné lodi, přičemž ani jeden z nás neví, kam ta loď míří. Před chvílí si chtěl v toustovači opéct mrkev a předevčírem, když jsem mu řekla, aby snědl polívku, opáčil: „Chcete tu polívku

sníst vy?“ A když jsem mu vysvětlila, že si tykáme a že by si tu polívku měl dát, dokud je teplá, namítl, že to udělal už včera.

Předvčerejší odpoledne bylo celkově bláznivé. Když jsem se ho zeptala na dceru, tvrdil, že žádnou nikdy neměl. Ještě že u toho Noční motýl nebyl. Někdy se směju, protože ty jeho odpovědi jsou fakt boží. Čím dál častěji mi ale smích vázne v krku. Hubert nikdy neví, co má dělat dál, a neví, kdo k němu patří, ani jestli k někomu patří on. Přesněji řečeno visí ve vzduchoprázdnu a viset ve vzduchoprázdnu není žádná legrace – na to jsem odborník na slovo vzatý.

Možná se na ty otázky brzo vykašlu. Hubert se čím dál častěji rozčílí, když mu nějakou položím.

„Kolik je ti let?“ ptám se.

„Padesát,“ odpoví.

„A kolik je mně?“ ptám se dál.

Zkoumavě se na mě podívá: „Padesát.“

„Tak to pěkně děkuju,“ řeknu. A hned následuje můj oblíbený dotaz: „Kolik je tvojí mámě?“

„Ažaz, svatá dobroto,“ odsekne, popadne propisku, kterou má zastrčenou za uchem, a mrskne jí o zeď.

Abych ho přivedla na jiné myšlenky, posunu k němu po stole svůj test ze zeměpisu. „Můžeš mi to podepsat?“

Sáhne si za ucho a rozpačité si prohrábne vlasy.

„Na, vezmi si moji,“ podám mu svoji propisku Lamy Al-star. Hubert mi na test ze zeměpisu něco načmárá.

„Dík, Huberte, seš zlato.“

Ewě dneska ráno vyoperovali dva moudráky. Jak to zní, tak to i vypadá. Její tvář je měsíc v úplňku hrající všemi barvami.

Proto tu mám přespát. Přespávám tu stejně často, jako Hubert pomáhá v domácnosti, totiž nikdy. Co tu jako budu v noci dělat? Netuším. Ewa to taky nechápe. A Noční motýl? Trvá na tom, protože Ewa si prý potřebuje po zákroku odpočinout. Probíraly jsme to už minulý týden.

„Pro troche operaci zubu,“ kroutila Ewa hlavou.

„Mně je to jedno,“ prohlásila jsem. „Co na tom, jestli spím ve třetím, nebo v prvním patře.“

„Uděláme to tak, jak říkám,“ zakončil debatu Noční motýl.

„Můžu se stavít s rozkládací matrací,“ navrhone v podvečer Noční motýl po telefonu.

„Není třeba. Když může v křesle spát Hubert, tak já taky,“ pronesu pevným hlasem a mrknu na Ewu, která si na tváři přidržuje sáček s ledem zastrčený v děravé ponožce.

„Padesát eur?“ zeptá se Noční motýl. Nehlasně se ušklíbnu.

„Je to málo?“ znejistí.

„Ne, ne, pade je v pohodě,“ odpovím co možná nevzrušeně a máchnu zařatou pěstí do vzduchu. Padesát éček za noc u Huberta. Podle Ewy není přes noc co dělat.

„Špi jak dudek,“ tvrdí, „nikdy nevstava před sedum.“

Posílám Kevinovi zprávu přes whatsapp: *Mám noční, hlídám za padesát éček dudka a jeho polskou ošetřovatelku. Paráda.*

Za deset vteřin Kevinův komentář: *Planeta to má v noci jednodušší, její nepřítel totiž spí. Že bysme si těch padesát éček rozdělili?*

Vtipálku!!! Kolik moudráků člověk má? odepisuju.

Huberta mám ze všeho nejradši, když nasadí ten svůj výraz „vůbec nevím, která bije“. To je k sežrání. Opřu si hlavu o područku křesla, ve kterém sedí, přitisknu tvář k hrubé látce a nasávám ten zatuchlý pach, který my doma nemáme. Zabořím levou ruku do mezery mezi područkou a sedákem a pravačkou se chytím Hubertova svetru. Líbí se mi, že mi Hubert důvěřuje, a jsem si jistá, že cítí, jak moc to s ním myslím dobře. Že to se mnou taky myslí dobře, to prostě vím. Jemu můžu říct všechno. Jemu si stěžuju na mámu, na spolužáky a na učitele. A říkám mu, jak strašně se snažím a jak vyčerpávající to věčné snažení je. „Ty to chápeš, Huberte, že jo?“ povídám. „Tobě to taky často dává zabrat.“ Na rovinu mu přiznávám, že už nechci žít. Ani to ho nevyvede z míry. Jeho nemusím šetřit, jemu zní všechna slova stejně.

„Všichni tři jste spali dvanáct hodin?“ podivuje se Kevin, když mu vyprávím o noční směně u Huberta.

„Takhle dobře jsem se už dlouho nevypsala,“ odpovím a vzpomenu si na padesátieurovku v pouzdru na mobil. Vyprávím, jaká to byla před odchodem do postele legrace a že Hubert si nebude nic pamatovat, jelikož tlačítko delete mu toho z hlavy vymazává čím dál tím víc.

„Projít životem a nic přitom nevědět je určitě fajn způsob,“ povídá Kevin. „Většina lidí nemá o ničem páru,“ dodá a ukáže na třídní fotku na psacím stole.

Opřu se o obě ruce a pozorně si fotku prohlížím. Dva z pětadvaceti teenagerů se usmívají. To není dobrý průměr, pomyslím si.

„Samí lůžři. O tvýho Huberta by se nedokázal postarat nikdo z nich,“ pokračuje Kevin.

„Jaks na to přišel?“

„No, chybí jim empatie. Neumějí se chovat. Kreativita na nule. Prostě lůžři.“

„Všichni?“ ptám se.

Kevin přikývne.

Jsem ráda, že Kevin neřadí mezi lůžry i mě, buch, štempl na to.

Dát štempl jde na to tata, to člověk vidí každou chvíli.

Uprchlík, buch, štempl.

Nezaměstnaný, buch, štempl.

Vegan, buch, štempl.

„Nebereš to moc přísně?“ ptám se.

„To teda neberu, ještě bych mohl přitlačit.“

Když se Kevin naváží do lidstva, utvrzuje mě to v mém plánu. Nemusím být nutně u toho, až tady všechno půjde do háje. Logiku by mělo rozloučit se před osmnáctinami. A svět chci opustit jaksepatří. Ten den, kdy budou lidi na

ulici zírat na moje bezvládné tělo, budu mít upravené vlasy, hotové domácí úkoly a uklizený pokoj. Představuju si, že ten výjev má svou krásu a kolemjdoucím vyloženě dává smysl. „Taková mladá holka,“ řekne někdo, „měla celý život ještě před sebou.“ Pak se vrátí domů a obejmeme svoje dítě. Jiný dá výpověď v podělaný práci. Třetí už nikdy nebude bít manželku. Svět bude zas o něco lepší.

Sotva vkročím do bytu, proklouzne škvírou ve dveřích Ewa s háčkovaným vakem na zádech. „Ráda tě vidím!“ volám za ní. Schodištěm se rozléhají její kroky. Někdy by bylo jednodušší, kdyby mi řekla, co se stalo, i když se ze mě v poslední době stal profík v neverbální komunikaci. Jakmile vstoupím do místnosti nebo jen strčím hlavu do dveří, zapnou se mi senzory a informují mě o tom, co se děje. Trénovala jsem to a funguje to i na cizí lidi v autobuse. Nejlíp to jde se zavřenýma očima. Představuju si, jak Hubert říká: Kéž byste věděli. A pak se hrabu v tom, co nevíme. Existuje totiž jazyk, který vychází ze srdce. Jazyk beze slov.

Vmáčknu svůj deštník mezi ostatní, zuju si boty a pověsím bundu na věšák. Před botníkem klečí Hubert. „Potřebuješ pomoc?“ ptám se. Vyčítavě se na mě podívá, odvrátí se a přehrabuje se dál.

Posadím se metr a půl od něj na kobereček utkaný ze zbytků látky a sklopím hlavu. Červené, žluté a zelené proužky. Kobereček pěkně uhladím, zatahám za třásně a pomyslím si: Taková ošklivá věc by se mi hodila před postel. Mám ošklivé věci ráda, zejména ošklivé koberečky. Hubertova hlava se začíná zbarvovat dočervena. To není dobré na tlak, pomyslím si, jenže Hubert si určuje

sám, kdy svůj krevní tlak pěkně vyšponuje. Jestli se chce rozčilovat, tak ať se rozčiluje, to říká dokonce i Noční motýl.

„Přijde mi to lepší, než aby trávil dny v apatii,“ dodává.

Mně to taky přijde lepší. Těžko snáším, když je Hubert k. o. Milejší mi je, když nás pěkně prohání.

Určitě hledá svoje pracovní boty. Jak by je taky nehledal, vždyť celý život pracoval. Proč by toho měl nechat? Je 14.00 a jemu ve 14.30 začíná směna.

„Krucifix,“ vzteká se.

Popolezu po čtyřech až k němu, strčím hlavu do botníku a lamentuju s ním. Svraští čelo a vypadá jako vyčerpaný stoletý stařík.

„Nech to plavat, Huberte,“ řeknu a připravím si spásnou větu, která v sedmi z osmi případů drama ukončí.

„Huberte,“ opakuju.

Zavrčí.

Snažím se zachytit jeho pohled. Přidám na hlase: „Huberte!“ Ted' se chytil. „Dneska je středa, Huberte.“

Vytřeští zrak. „Středa? Dneska?“

Podívám se mu zpříma do očí a oběma dlaněmi ho třu po pažích. „Jo, středa. Dneska máš volno!“

Pomáhám mu vstát. Rukama si prohmatává střed těla, jako by se chtěl ujistit, jestli je všechno tam, kde má. Pohybem prstů připomíná klavíristu. Ted' nahnátl přezku na opasku, posunuje si ji, prsty mu tančí a mizí za zády.

Často ho vídám, jak kontroluje, jestli je všechno na svém místě: klíče, vlašské ořechy, kapesník, přezka na opasku, náprsní kapsa. Je to pochopitelné, protože ono kdeco zdaleka není tam, kde by být mělo. Hubert postrádá nejenom

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Plavčík bez nebe.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.